

Горенко Мар`яна Вячеславівна
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
м. Умань

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПОБУВАЛИ У ЗОНІ АТО

У сучасній ситуації, яка склалась в Україні, особливої актуальності набуває вивчення особливостей психологічної реабілітації військовослужбовців, які побували у зоні військового конфлікту. Після участі у подіях такого роду психіка учасників зазнає значних змін: можливе отримання психологічних травм, психічних розладів, виникнення труднощів у процесі адаптації до цивільного життя та проблем у спілкуванні з членами суспільства. Звідси виникає необхідність у пошуку ефективних шляхів психологічної реабілітації військовослужбовців, які побували у зонах військових конфліктів.

Дослідженням психологічної реабілітації військовослужбовців займались: Абульханова-Славська К. А., Анцупов А. Я., Бассін Ф.В., Божович Л. І., Братус Б. З., Гребенніков Л. Р., Дж. Келлі, Дж. Роттер, Золотарьова Т. В., Іванников В. А., Конопкін О. А., Мясичев В. Н., Ольшанский Д. В., К. Роджерс, Тарабріна Н. В., Терехова Л. У. та інші.

Психологічна реабілітація – це процес організованого психологічного впливу, спрямованого на допомогу військовослужбовцям у подоланні негативних психологічних наслідків пережитого ними травматичного стресу військової діяльності, для забезпечення такого стану психічного здоров'я військовослужбовців, що дозволяє їм досить ефективно вирішувати бойові і службові задачі [2].

Психологічна реабілітація військовослужбовців, які побували у зоні військового конфлікту передбачає розробку ефективних методів відновлення особистісних установок, які забезпечують подолання наслідків нервових та

психічних травм, протезування органів, випадків зміни життєвих стереотипів, соціальної дезадаптації і тд.

Вчені (Бассін Ф.В., Рожнов В.Є., Рожнова М.А.) виділяють основні етапи психологічної реабілітації :

- Діагностичний етап: оцінка функціонального стану поранених, їх психологічних особливостей. На даному етапі можливо визначити ступінь і особливості психоемоційних порушень, відхилення і особливості пізнавальних психічних здібностей - пам'яті, уваги і мислення.

- Лікувально-відновний: підбір індивідуального підходу, заснований на наявності психоемоційних порушень особистості. Періодично контролюється динаміка психічного стану і коригуються лікувальні заходи.

- Етап соціальної адаптації (професійно-відбудовний): На даному етапі використовують спеціальні тренажери, апаратурні та комп'ютерні методики для відновлення втрачених навичок. Аналізується ефективність лікувально-відновлювальних заходів і визначається ступінь відновлення професійної придатності та працездатності [1].

Отже, психологічна реабілітація військовослужбовців, які побували у зоні військового конфлікту є актуальною проблемою для дослідження в сучасних умовах. Дана реабілітація повинна передбачати психологічні, психолого-педагогічні, соціальні заходи, спрямовані на відновлення, корекцію або компенсацію порушених психічних функцій, станів, особистісного та соціального статусу. Особливу увагу потрібно приділяти відновленню втрачених професійних та соціально-адаптивних якостей.

Список використаних джерел:

1. Бассін Ф.В., Рожнов В.Є., Рожнова М.А. Психічна травма (до сучасного розуміння її природи і загальних принципів її психотерапії): Посібник з психотерапії під ред. Рожнова В.Є. Ташкент, Медицина, 1979. - 192 с.

2. Попов В. Е. Психологическая реабилитация военнослужащих после экстремальных воздействий. дисс. канд. психол. наук, М., 1992. —214 с.

3. Українська правда. 2014: [Електронний ресурс]. URL http://www.pravda.com.ua/columns/2014/09/23/7038551/view_print/?attempt=2.

(Дата звернення: 23.09.2014).